Ч. 89. Львів. Четвер дня 23 цьвітня (5 мая) 1898. Річник II.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . 20 рублів або 40 франків
на пів року . . 10 рублів або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Аґенциї Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Охорона народних меньшостий.

(✕) Заява ґр. Туна, котра тепер є предметом широкої розправи в посольскій палаті ради державної, поставила важну але й вельми трудну задачу: законодатне управильненє язикових відносин в Австриї. Вже сам склад австрийскої держави, зложеної з різнородних народів насуває незвичайні трудности. Сї трудности ще збільшають ся, коли буде розходити ся о розмеженє компетенциї між радою державною і краєвими соймами, о управильненє язикових відносин поміж двома, а декуди трема і чотирма народами, заселяючими сей або той край коронний. Тим-то справедливо указав ґр. Тун в своїй заяві на те, що відповідно до потреб держави або країв потрібні будуть різнородні закони а бачність буде звернена на компетенцию зарівно держави і країв а навіть в обмежених розмірах і на компетенцию виконуючих властий. Тим отже зазначив ґр. Тун, що язикові відносини не дадуть ся управильнити після якоїсь шабльони, а треба при тім мати на бачности різнородні потреби держави, країв і поселених в них народів.

Заява містить в собі між иньшими замітки важні іменно для руского народу. Ґр. Тун зазначив, що годі буде не втягнути в обсяг обрад найважнїйших засад для охорони меньшостий в поодиноких краях і округах і управильненя питань, доторкуючих управильненя народного шкільництва в язиковім взглядї. З сею заміткою вяже ся друга вельми важна, що язикова справа не дасть ся управильнити законом, ухваленим більшостию, котрий стрічає сильний опір з боку меньшости.

Тими двома замітками поклав ґр. Тун в своїй заяві велику вагу на потребу охорони народних меньшостий а при тім виключив всяке майоризованє, ставить обопільне порозумінє між більшостию а меньшостию яко головне услівє відповідного управильненя язикових відносин.

Язикове питанє має в житю і розвою народу вельми важне значінє і нїчого дивного, що язикові справи розогнили національні пристрасти до того ступня в Австриї, та й що і в нашім краю около язикової справи обертає ся головно мало що не весь полїтичний рух. Без індивідуального язика народного нема індивідуального житя і нема власної історії. Матерний язик є і остане природним орґаном наших найглибших думок, безпосередним виразом нашого найвнутреннїйшого житя. Язик народний зріс ся зовсїм з самосьвідомостию народу. Задля того нарід дасть собі скорше все иньше відняти, як свій язик; бо язик є спільним орґаном народної сьвідомости, услівєм житя і найдорожшим скарбом народу, яким нарід стоїть і з ним упадає. Тим то і руский нарід так горячо вступає ся за права свого язика, а всяке покривдженє в тім напрямі викликує в масах роздратованє. Невдоволенє, яке нинї проявляє ся в масах руского народу, треба у великій части приписати нехтованю прав руского язика, як се справедливо замітив п. Барвіньский в парляментарній комісиї на заяву ґр. Туна.

Русини, завдяки урядовій статистиці, належать в Австриї також до т. зв. національних меньшостий, хоч фактичний стан представляє ся зовсїм инакше. Задля того законодатне управильненє язикових відносин в дусї заяви ґр. Туна має для руского народу велику досяглість. Русини протягом десятків лїт нїчого иньшого не домагали ся, лише охорони прав руского язика і відповідних засобів для розвою своєї мови і народности, а повставали не против чого иньшого, як против майоризованя. І в теперішній розправі рускі посли в радї державній дадуть вираз своїм управненим і справедливим домаганям. Голос сей не остане без наслїдків, позаяк рускі посли не стоять там особняком. Славяньский Союз, до котрого рускі посли входять, складає ся як раз з послів, що репрезентують народні меньшости, покривджені і майоризовані більшостями, а без Славяньского Союза нема так само парляментарної більшости, як і без католицкого сторонництва. Колиж і двом великим ґрупам: Чехам і Полякам, а не меньше і правительству мусить залежати на удержаню парляментарної більшости, спосібної до позитивної роботи, нехай же і з свого боку доложать всїх заходів, щоби перевести управильненє язикових відносин в такім дусї, щоби народні меньшости були обезпечені і щоби було усунене всяке майоризованє в язикових і національних справах.

Справа рускої церкви
в Бразилії.

Як стоять справи рускої церкви в Бразилії переконають ся читателї з листу о. Кизими з Прудентополїс, котрий ми тут за »Душпастирем« подаємо дословно:

Писав я в послїднім листї, що очікую Пр. (лат.) Єпископа з Куритиби, щоби з ним раз вже покінчити цїлу справу рускої місиї в Бразилії. Отже видів я ся з ним і розмовив.

Пр. Єп. мав приїхати 15. січня; спізнив однак свій приїзд до 17-го. О Єго приїздї не був я повідомлений, знав се я лиш приватно. Се уважав я ненайлїпшим знаком Єго успособленя для мене і не помилив ся. Був я однак цїлковито обоятний на всякі сподївані і несподївані приємности і неприємности, бо був приготовлений розтяти вже раз твердий узол гордийский.

На Єго приєм готовили ся осібно Бразилїйцї, а осібно я з моїми людьми. Бразилїйцї

4

З сїльских образків.

Злодїйска пасха.

Після оповіданя старого злодія написав Д. Л.

(Дальше.)

III.

На другий день знайшли конюхи під полукіпком Книшового парібка ледви живого з поторощеною ногою.

— Людоньки — шептав хорий — якась мара надігнала кіньми, затарахкотїла, та просто на мене. От що зробила!... Бодай би де в очеретї та в безвісти була пропала.

— Таж ти не перший бачив проклятого антипка; якось зо дві недїлї тому видїли усї конюхи, як женив ся в ночи по поли, вганяв кіньми та витарахкував возом — казали парібки.

І поплила бесїда як та бистра вода у гірскім потоцї; поточили ся слова, здогади та погорівки по селї про »нечистого«, та Бог знає про що. Книшів парібок перележав на ногу зо три місяцї. А Несторко гуляв дальше по людскім поли так довго, доки стояли копи та мигтїло на помети людске зжате збіже.

По чеснім Крестї небо прояснило ся і настала прекрасна, погідна так люба на нашій земли осїнь. На поли попустїло; десь недесь ще білїв ся до ясного сонїчного сьвіту пізний озимий овес, шелестїло пожовкле бадилє бараболї, зеленїли ся присадковаті головки капусти. Люди як муравлї порпали ся у рілї: одні покладали, другі орали під озимі засїви, треті сїяли жито та пшеницю, четверті волочили зубатими боронами, а ще иньші забирали ся до копаня невеличкої, напів погнилої бараболї. Під ясними та благодатними лучами тепленького сонїчка повеселїла розкисла від слоти земля та замаїла ся аж під осїнь зеленою травою, дрібними квітами материнки, яскиру, незабудьки та центурї. Понад землю взносили ся що дня довжезні нитки білої павучини; путали ся, розривались, клубили ся, телїпались та чіпали ся рук, капелюхів, хусток, а навіть сповивали ся до чорних, змізерованих лиць хлїборобів.

Люди тїшили ся та радували красотою осени, а хотячи ще яко тако обезпечити ся на зиму, виганяли на стерню та на пасовиско на ніч не тілько конї, але навіть воли та корови. Що ночи блимали по поли ясні огнї, на округ котрих в довгих рядах спали конюхи та пастухи. А конї лакомо хрупали зелену, холодною росою змочену траву.

Однак горе, та чорне лихо не лишило села Г*. Якось у темну ніч над самим ранком щезла пара добрих коний і то майже таки з перед очий бідному наймитови, що при них ночував. Старий Казан ходив аж до Бібрки, був в Роздолї, у Львові, в Рудках та Городку; питав, плакав перед людьми. Та щож? все пропало. Може у три або чотири недїлї скоїла ся в Г-чах ще більша халепа. Гринько Козак привіз уже пізно в ночи з поля сїм міхів бульби. А не могучи їх висипати до кіпця, що приладив в огородї, лишив бараболї на возї, а конї вивів на пасовиско. Щоби бути безпечним, постелив собі на передї воза соломи і положив ся на подвірю спати. Та щож? пробудивши ся рано, увидїв, що анї воза, анї бараболь не було; потягло їх аж четверо коний Юрка Мухи і Федька Леськового, котрі також щезли неначе би під землю провалились. На людий упав страх та переполох, бо злодії зачали добирати ся до комор та стодолів.

— Нема такої у Бога щасливої душі, щоби тих пташків виловила або бодай витропила — казав раз Іван Казан.

— Десь і шандарі ходять і конюхи ночують коло коний і люди стережуть комір та жита, а прецїнь нїхто не годен навіть доглупати ся, що тото за пташки! — нарікав Федько Леськів.

є Єму неприхильні. Ми зі своєї сторони виставили величаву браму триюмфальну, але кільканайцять хлопів три ночи мусїли єї пильнувати, бо Бразилїйцї хотїли збурити.

По полудни 17-го кількадесять Бразилїйцїв і наших людий на конях і нас двох (Францисканин і я) виїхали о милю дороги за місто напротив Епископа. Наша процесия з кількатисячним народом ішла також з нами. Коли стрітилисьмо ся, я злїз з коня і пішов привитати ся. Привитанє було ввічливе але урядове. Ми відвели Епископа до мешканя, а за пів години було торжественне веденє до каплицї бразилїйскої поперед нашу каплицю. Просив я, щоби посїтив нашу каплицю. Відповів, що завтра. Мимо браку часу по причинї сьвята Йорданьского, не відступав я Епископа. Хотїв я доконче говорити з Ним ще того вечера, але не міг. На другий день о 4. рано зачав я у себе Богослуженє. По скіньченю пійшов я до Епископа і просив, щоби був ласкавий вступити в нашу каплицю, бо люди кілька миль мають дороги а вже третий день тут чекають. Еп. пристав на се і додав, що з поворотом будемо мати оба конференцию з собою. До каплицї впровадили ми Пр. Еп. процесіонально і так само відпровадили з каплицї. Оглядав все і подивляв каплицю, хоть она убога, деревляна а навіть недокінчена. — В кінци прийшло і до конференциї. — Зараз на початку зробив менї закидь, що »я порушив цїлу Европу на Него, що Еминенция Кардинал Сембратович і мої Настоятелї чина раз враз писали до него, що тепер навіть не знає, як на се відповісти«. Я просив, щоби менї яснїйше сказав, о що ходить. Отже відповів менї Еп., що я писав до Настоятелїв чина і до Еминенциї листи, в котрих я жаловав ся: 1) що Епископ мене переслїдує, 2) що є противний обрядови гр. кат., 3) що не хотїв мене приняти при відїздї моїм з Куритоби, 4) що сподїваю ся ще більших противностий, 5) що Епис. є противний нашій місиї в Паранї. В кінци додав, що в тій справі найшло до Него повно листів з Европи а вже найбільше діткнув Єго лист суперіора ОО. Єзуїтів з Ріо Янейро і закінчив що в цїлій справі Він не винен а хто иньший.

Прийшла черга на моє усправедливленє: »Я, — зачав говорити — єсьм монахом, маю своїх Настоятелїв, котрі мене тут вислали і котрі повинні знати, що зі мною діє ся, і котрі мають обовязок о мене старати ся, навіть тут за морем. Отже до них писати є моїм обовязком і мушу писати о всїм. Що я писав до Еминенциї Кард. Сембратовича — того годї менї брати за зле, бо і Він мене вислав, заплатив зі своєї кишенї дорогу, — отже повинен о менї знати, чи Єго старанє і кошти не йдуть марно. Писав я і до Інтернунция, просячи о поміч і опіку. Писав я, що зараз на вступї Ваша Ексц. сказали менї vai na Galizia, що 3 дни чекав я о голодї і в гризотї на телеґраму Інтернунция, що опісля мусїв я тягати ся по кольонїях сумний, збїджений, не знаючи нї краю, нї людий, нї язика, без опіки, без надії, що буде дальше, бо Ваша Ексц. все повтаряли: Не маєш паперів з Пропаганди, вертай до Галичини. А що Ексц. надто не приняли мене при відїздї з Куритиби і о рускім сьвященику в загалї чути не хотїли, тому справедливо виновував я, що бою ся ще більших прикростий. Що до ОО. Єзуїтів з Ріо Янейро, то писав я до них, щоби на случай, коли би менї Ваша Ексц. велїли забрати ся з Бразилії, міг я знайти у них хвилеву опіку. І справдї приобіцяли менї, що приймуть мене з отвертими раменами яко брата-Місіонаря. Додав я, що мої Настоятелї удавали ся особисто в тій справі до Риму і що Рим чекає на placetum Вашого Преосвященьства.

Епископ на моє оправданє не сказав нїчого, но по хвили сам зачав усправедливляти своє дотеперішне зі мною поступованє. Виною було се, що телеґрам від Інтернунция прийшов за пізно. Не можливою річию мусить бути, щоби при моїм відїздї мене не приняв. »Я приймаю кождого — говорив — навіть мірских людий, а тим більше сьвящеників. Раз тілько не приняв я Михалевича, але то для того, що він прийшов убраний як панич, навіть без реверенди«.

В загалї показав ся Епис. дуже щирим. Опісля перейшов до моєї працї. Висказав велике вдоволенє і запевнив мене, що є для мене як найлїпше успособлений, що дістав богато листів дуже для мене похвальних, словом, став ся цїлковито иньшим. Приобіцяв отже, що сей час відпише моїм настоятелям, що не лиш годить ся на полишенє мене в Бразилії, але й радо прийме, кого лиш Настоятелї менї пришлють до помочи.

Цїлий час свого перебуваня опісля в Пруденти відріжняв мене на кождім кроцї, навіть прислав менї два круги сира і просив щобим приняв, бо має бути добрий. Я зі своєї сторони — видячи Єго прихильність — жертвував Єму 100 мильрейсів милостинї.

Друга річ в тім часї була та, що всї тутейші Бразилїйцї просили і налягали на Єпископа, щоби я був сьвящеником і для них, бо они своїх не люблять. Я на се не хотїв пристати, бо й так маю працї стілько, що сили зачинають мене опускати. На просьби Бразилїйцїв і сам Епископ згодив ся, і почав налягати на мене, щобим посьвятив ся і щобим рішив ся правити Богослуженє і для них, і що в тій цїли Він сам вистарає ся о власть і позволенє в Римі. По довшім намислї уважав я, що волю Епис. треба сповнити. Епископ заявив з того велику радість і просив, щоби на 24 сїчня виїхати в гори до Бразилїйцїв, заспокоїти їх потреби духовні, бо они Єго о то просили. Бразилїйцї почувши, що стало ся по їх воли виправили великі овациї. На кілька днїв виїхав я опісля в гори між Бразилїйцїв. Їхав я в товаристві множества Бразилїйцїв, а де прибув я, збирало ся їх сотками, а радости їх не було кінця. Є то нарід на пів дикій, бо не було кому їх учити. В сусїдстві маю тут навіть цїлком диких ідолопоклонних Бугрів. Завзяте племя але й дуже бідне, невільниче. Бугри то питомі мешканцї Бразилії. Мав я вже з ними досить стичности, і маю велику охоту працювати і між ними; трудність робить менї їх бесїда.

Так на разї стоять мої справи в Бразилії.

Прудентополїс 1/2 1898.

— Ідїть, ідїть; які ви дивні. Чиж не знаєте, що добрі влодії мають з людского лою сьвічку, і як тоту сьвічку засьвітять чи в хатї чи в коморі чи дебудь, нехай стереже і сотка людий, нїчо з того; злодії зроблять своє тай підуть супокійно. Абож я мого воза і бараболь не стеріг?... А прецїнь взяли так тихо, що навіть віз не затуркотїв! — говорив Гринько Козак.

— Уже дур голови чіпає ся, що почати. Що то? злодієви одна дорога, а чоловікови бідному десять! — нарікав Казан.

І люди засїдали з колами, не спали по ночах, ходили та вигойкували наче перед дикими зьвірятами; стерегли свого невеличкого дорібку; як знали та могли. Деякі сьмілїйші та відважнїйші навіть з проста чіпали ся Несторка.

— Що ви, Несторку, завзяли ся на нашу громаду?... Не досить що самі нас кривдите, ще і других злодіїв наводите!

— Любоньки, а деж би я?... Бог би мене скарав, сьвята би мене не носила! — лебедїв до людий Несторко.

— Не говоріть, не говоріть — казав Гринько Козак — я би присяг, що ви знаєте з Чорнїєм, де подїли ся мої бульби і віз.

— Може Чорнїй, але я!... присєсто Боже, щобим божого сонїчка не видїв, як я бачив ваш віз! — кляв ся Несторко.

(Дальше буде.)

Рада державна.

Засїданє з 3. с. м. В часї вчерашного засїданя нараджував ся ґр. Тун з екзекутивним комітетом правицї.

Перед приступленєм до справи язикової відбула Палата голосованє над внесенєм п. Ґроса, котрий домагав ся отвореня дискусиї над відповідию Туна на інтерпеляцию. В голосованю безіменнім упала обструкция 93 голосами против 126 голосів Поляків, Чехів, Словінцїв, Русинів і Стояловщиків. П. Вінковский голосував після свого звичаю, з обструкциєю.

Характеристичне було се, що ґрупа Діпавлього голосувала тим разом з опозициєю. Виходить з того, що мимо вчерашної случайної побіди правицї, властиво не ма більшости на правицї, бо на ґрупу Діпавлього не можна ся спустити, бо підлягає она опозицийним підшептам.

Президент мінїстрів ґр. Тун відповів між иньшими на інтерпеляцию п. Левицкого в справі убезпеченя приватних офіциялїстів і зазначив, що правительство узнає справедливість виповіджених через посла Левицкого жадань, занимає супротив них зичливе становиско, а перед внесенєм відповідного проєкту закона війде в контакт з інтересованими.

Язикова розправа, котра опісля наступила, принесла бесїди без жадного значіня п. Целєра (социялїсти) пп. Діпавлього і Молодочеха Пацака.

Діпавлї робив рівночасно лївицї і правицї закиди. А на запитанє, чи полишає ся при правицї, чи нї, — відповів, що до часу одержаня задоситьучиненя із сторони молодоческого клюбу за неправдиві і тенденцийні перекручуваня молодоческої праси єго полїтичного становиска не може полишити ся в екзекутивнім комітетї правицї і виступає з більшости. Речинець виступленя означить собі сам і не позволить опозициї себе тероризувати. На другу замітку, що полїтикови годї витягати консеквенциї на основі дневникарских голосів, відповів Діпавлї, що на молодоческу прасу мають безпосередний вплив члени молодоческого клюбу. Мої вискази в екзекутивнім комітетї правицї сфалшовано і хибно представлено в молодоческій прасї, а се мушу брати за полїтичні факти. Тому жадаю від молодоческого клюбу задоситьучиненя і тілько під тим услівєм полишу ся при більшости. Дальше говорив Діпавлї, що розправ годї вести без кінця, особливо в часї коли сьвітова история поступає наперед величезними кроками. П. Функе: Прецїнь те є в руках президента мінїстрів!

П. Діпавлї: Поверну ще до того. Найбільше здумів я, як з моїх виводів про ситуацию випроваджено внесеня про абсолютизм. Абсолютизм запровадив би нас безусловно до скріпленя радикалїзму і социяльної демократиї. Доки язикова справа не буде щасливо упорядкована, доси не розвине ся парляментаризм. На місце розпоряджень треба поставити щось иньшого, а сли панове не хочете нїякого иньшого розпорядженя, то будете мусїли на се місце поставити закон. Та закони не падуть з небес, але треба їх зробити. Чи се удасть, за те нїхто з нас не заручить. Одно є певне, що зовсїм не поведе ся, сли з гори не хоче ся брати участи в комісиї. Спірною квестиєю є питанє, чи належить вже тепер чи пізнїйше відкликати розпорядженя Ґавча. Знесенє баденївских розпоряджень є й для тих панів, що їх боронили — наукою, як малою була їх вартість. Тун заявив, що розпорядженя Баденього не відповідали дїйсним відносинам. Хто заручить, чи завтра иньше правительство не заявить, що також і розпорядженя Ґавча не відповідали дїйсним відносинам? — Сам Тун сказав виразно, що Ґавчові розпорядженя були тілько змаганєм до пристосованя ся до дїйсних відносин, чим признав, що ті розпорядженя навіть в очах правительства не є без закидів. По такій заяві правительства, здає ся менї, що задержанє тих розпоряджень є зовсїм непотребне (оплески на лївицї). Більшість знає вже від давна, що католицке сторонництво людове в язиковій квестиї стоїть по сторонї Нїмцїв. Видержало оно найбільший напади радикалїзму, котрий нинька працює тілько пустими словами, і гріє собі руки при огни, котрий сам роздмухав.

Той радикалїзм кинув також оклик: »Проч з Римом!« Що має Рим до дїла з язиковими розпорядженями? П. Вольф: Ідїть нане до Чехії, а довідаєте ся! Діпавлї: Слиби нинї те, що в австрийскім парляментї говорили о Австриї, в францускім парляментї сказав Француз о Франциї — такого чоловіка мусїла би боронити полїция, щоби єго не убито на улици. П. Вольф: Критика мусить бути дозволена! Ми платимо цивільну листу і знаємо, що в найвисших сферах є вороже успособленє для Нїмцїв. П. Діпавлї: Навіть в републїцї не вільно втягати до парляментарної розправи особи начальника держави. П. Вольф: Критика державного акту підписаного мінїстром, мусить бути дозволена! П. Діпавлї до Вольфа: Чого ви пане бажаєте?

Хочете пане німецкої »Gemeinbürgschaft«, чи замкненого лїберального сторонництва? Жадаємо відповіди. Коли слухає ся голосів вашої праси.... П. Вольф: Клерикали окричали нас гиєнами! П. Діпавлї: Deutsche Ztg. писала о католицкій партиї людовій: До вовчої ями з такою огидою! П. Вольф: Можу вам пане служити подібними неприличностями з клерикальної праси! П. Діпавлї: Осуджую також неприличности в нашій прасї. П. Ґрабмаєр закликав до мене: До побаченя в язиковій комісиї!« Так — до побаченя в комісиї. Там покаже ся, що кат. сторонництво додержує слова. Але чи бачили ви коли, щоби кого зневажанєм і кпинами силувано до любови! П. Вольф: Ми є ворогами клерикалїзму і такими полишимо ся. П. Діпавлї: Маю надію, що ми яко Австрийцї і католики нїколи не піддамо ся радикалїзмови Шенерера і Вольфа. Чи будете нам помагати в тій борбі? О се питаю. П. Вольф: Передше покиньте більшість, а потім будете так говорити.

Діпавлї: Зробимо се, коли нам сподобає ся. Додержимо слова. Вольф: Кому? Нам, чи більшости? Діпавлї: І вам і більшости. Вольф: Супротив таких запевнень не можете жадати, щоби вас брано поважно. Діпавлї: В кождім случаю поважнїйше від вас. Не хочу зовсїм, щоби ви приняли нашу проґраму, коли ми прикладаємо руки до удержаня німецкої »Gemeinbürgschaft«. Вольф: Ви хочете нас поборювати, а ми мусимо вам призволити на все. Діпавлї: Хто розпочав борбу? Вольф: Стояти обома ногами посеред більшости і нам хотїти давати науки о нїм. Gemeinbürgschaft-тї, то вже все кінчить ся. Діпавлї: Ви не маєте нїякої причини сумнївати ся о нашій чесноті. Однаково позваляємо собі стояти при більшости як і давати собі прикази із сторони меньшости. Вольф: Отже ви все остаєте годинковим маятником.

Діпавлї закінчив свою бесїду бажанєм, щоби тепер порушена квестия була полагодженою на добро і щастє народів і довела до супокою. По нїм говорив Пацак, дуже умірковано в обороні розпоряджень і компетенциї соймів. На тім покінчено засїданє. Нинї розпочала ся парада о 10. год. рано.

Новинки.

— **Почестними крилошанами** греко-кат. капітули в Перемишли іменував цїсар вислуженого ґімназияльного катехита і радника консисториї о. Алексія Тороньского зі Львова і парохів: о. Ореста Чеховича з Сокаля, о. Льва Сембратовича з Чертежа і о. Льва Щавиньского з Самбора.

— **Столїтє малоруской лїтератури** обходили стрийскі Русини дня 28. цьвітня, як се було передше заповіджено. Торжество розпочав професор унїверситету др. О. Колесса відчитом, в котрім виложив історию лїтературного і умового руху Руси-України за послїдне столїтє, схтрактеризувавши головні епохи і стремлїня найвизначнїйших дїятелїв. В концертовій части вечера заслугує передовсїм на увагу звістна артистка руского народного театру, п. Лопатиньска, котра відсьпівала вповнї артистично дві арії оперові і одну пісню Лисенка. Хор »Львівского Бояна« під умілою управою д-ра Федака здобув собі у стрийскої публики загальне признанє. Піднести також належить хорошу гру на скрипках п. Бережницкого, академика зі Львова і молодої пянїстки п-ни Ольги Калинюківної. По концертї відбув ся комерс в реставрациї Краківского Готелю.

— **Видїл »Рускої Бесїди«** в Тернополи скликує на 14. мая о 8. годинї вечером загальні збори з таким порядком дневним: 1) справа винайму мешканя, 2) внесеня членів.

— **Видїл »Коломийского Бояна«** скликує дня 8. мая о годинї 5. пополудни загальні збори. На порядку дневнім: справозданє з дїяльности і касове та вибір нового видїлу.

— **Галицкі еміґранти** ще не перестали для всяких своїх і чужосторонних дурисьвітів становити інтратного інтересу. Простодушність і легковірність галицкого а головно-руского селянина вийшла мабуть за границею в пословицю, бо цїлі ватаги аґентів та інтернаціональних злодїїв заставляють як ті павуки на него сїти і засипують цїлі повіти письмами, що мають на метї заманити селян за море на погибіль а мантїям на хосен. Ото недавно якийсь C. Wulkow, rządem ustanowiony ajent okręgowy, порозсилав до виднїйших господарів, громадских писарів, учителїв і т. п. в охрестности Чешанова таку відозву: Szanowny Panie! Pora do wyjazdu się zbliża i liczne zapytania wyjeżdżających z Pańskiej okolicy dziennie do mnie nadchodzą tak, że czuję się powodowany powtórnie mój okólnik i listy meldunkowe Panu posyłać z prośbą aby i Pan dla mnie czynnym był. — Byłoby grzech nieprzybaczny z Pańskiej strony, jeżeliby Pan tą okazyę nie korzystał, i taki piękny i pewny zarobek by nie uważał. Spodziewam się że dość Panu teraz pisałem, i że Pan energicznie postępywać będziesz mi ludzie polecać i takim sposobem dotychczasową stratą znów zarobić. — Jestem przekonany że Pan wstanie jesteś dużo tam uczynić i przeto życzę Panu dobrą skuteczność i uważam, że jeszcze jak poprzednio Panu po 6 złr. od dorosłych i po 3 od dzieci od 12 lat liczące jako prowizyi wynagrodzę, i możesz Pan przy przysłanie zadatek po 10 złr. te 6 złr. czyli 3 złr. odciągać i mi resztę nadesłać abym passażerom kompletnią szyfkartę i instrukcyi dla jazdy za którą pomocą bez najmniejszej nieprzyjemności przez granicy przejechać będą posyłać mógł. — Oczekując Pańskie wiadomości kreślę się z szacunkiem C. Wulkow. До таких відозв долучений цїнник їзди до Канади і два ориґінальні лїтоґрафовані нїмецкї письма, нїби писані з Гамбурґа виеміґрувавшими з Галичини Нїмцями-кольонїстами до своїх знакомих. В згаданих письмах рекомендує ся наміряючим еміґрувати якийсь аґент Кароль Штекель, которому man kan das ganze leben anvertrauen, бо er ist ein krist, wer ein krist ist der ist kain schwindler,

— **Зниженя цїн їзди і фрахтові улекшеня з нагоди ювілейної вистави у Відни.** Щоби, о скілько можна улекшити звіджуванє ювілейної вистави у Відни, будуть державні зелїзницї видавати на час вистави на віддаленє більше як 50 км. зі всїх стаций австрийских зелїзниць державних до Відня і назад карти їзди по зниженій цїнї. Ті карти будуть мати при віддаленю до 300 км. 8-дневе значінє, а при більшім віддаленю 14-дневне. Ті tour-и і retour-карти бвдуть видавати ся під услівєм, що рівночасно з ними возьме ся що-найменьше одну карту на виставу. — Охотничим сторожам огневим і членам австрийского стоваришеня ветеранів, котрі в унїформі їдуть на торжество відкритя ювилейної вистави, признано 50-процентову знижку цїни карт II. або III. кляси звичайних поїздів особових в той спосіб, що на звичайну карту до Відня куплену, в днях 5, 6 або 7-го мая 1898, буде мож вертати 7, 8 або 9-го мая 1898. Окрім того намірено з нагоди особливих яких причин підчас ювилейної вистави уряджувати специяльні поїзди, з обмеженєм нормальної тарифи до 50 процент. — До транспорту виставових предметів буде примінена загальна виставова тарифа. Окрім того признано посилкам сьвіжих овочів, сьвіжої ярини і сьвіжих цьвітів 50-процентове зниженє фрахту при самім транспорті до Відня.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує:** Від 1-го мая 1898 можна надавати дрібні посилки в слїдуючих стациях, взгл. перестанках неотворених для загального руху товарового, а іменно в Глубочку великім, Глухові, Княжім, Скваряві, Зимній воді, Рудно, Хоросници, Конюхові і Зеленій під слїдуючими вимінками: Надаванє дрібних посилок обмежене є на рух льокальний. — Вага поодиноких штук не може перевисшати 50 клґр. а вага посилки складаючої ся з більше штук 100 клґр. Перетвори вибухові, предмети котрих перевіз тілько услівно дозволений і предмети о дуже великім обємі суть виключені. Ц. к. Дирекция зелїзниць державних може крім висше згаданих предметів, вилучити ще й иньші товари, котрих заладованє було би получене з трудностями або вимагало би особливої обачности. Дрібні посилки можна надавати в кождім напрямі раз на день до визначеного на се поїзду. Належитости перевозові за посилки надані на всїх висше наведених стациях і перестанках обчисляє ся після віддаленя від дотичних стаций, взгл перестанків. — Блисші услівя подані в дотичних оповіщенях. — Ц. к. Дирекция зелїзниць державних застерігає собі, в міру зібраних досьвідів що до фреквенциї товарів, як і що до стану доїздів — знести повисше заряджене на всїх, або тілько на поодиноких стациях, взгл. перестанках за попереднім 14-дневним сповіщенєм.

— **Дрібні вісти.** Похорон ґр. Шуленберґа відбуде ся в четвер дня 5-го мая о 3. год. по полудни на Личаківскім кладовищи у Львові. — Дирекция почт і телеґрафів у Львові закладає в послїднім часї підземні проводи (каблї) для дротів телефонїчних, наслїдком чого щезнуть небавом дроти, що висять як павутина понад дахами і улицями міста. — Перемиска рада міска ухвалила з нагоди 50-лїтного ювилею утворити фундацию для школи жіночих робіт. Фонд, зложений на ту цїль, виносить тепер 10.000 зр., а до того через 10 лїт має громада складати по 300 зр.

Телеґрами.

Відень, 4. мая. Цїсар вертає тут завтра рано з Кісінґен. — Приїхав до Відня ґр. Лев Пінїньский — ґр. Тун нараджував ся вчера з екзекутивним комітетом правицї. Тут говорять, що наступило порозумінє між партиями. Много бесїдників зрече ся голосу, щоби скоротити язикову розправу. Проєкт угодового закона з Угорщиною не буде читаний в теперішній сесиї.

Відень, 4. мая. На нинїшнім засїданю парляменту відповідав ґр. Тун на інтерпеляцию Козакевича в справі нещасливого випадку в зелїзничім варстатї у Львові. Мінїстер відповів, що в тій справі проваджене слїдство не виказало вини заряду. Родину жертви катастрофи достаточно винагороджено. Велєнгоф поставив внесенє, на явність засїдань комісиї для обжалованя Баденього. Внесенє упало меньшостию 29. голосів. До години другої говорить Вашатий. — Більшість для вибору язикової комісиї запоручена. Палата не буде відрочена. В часї делеґаций будуть відбувати ся засїданя що середи і пятницї.

Париж, 4. мая. В дипльоматичних кругах голосять, що европейскі держави будуть на певно інтервенїювати зараз по рішаючій битві. Здогадують ся, що Іспанїя утратить Кубу.

Рим, 4. мая. Забуреня тревають дальше. В многих місцевостях войско і жандармерия уживають оружия. Є кілька осіб убитих і ранених. Зранено також одного вахмайстра, 4 полїциянтів і 3 вояків. Всюди, де розрухи, там товпи допускають ся насильств і підпалювань.

Мадрид, 3. мая. По причинї незвичайно бурливих манїфестаций оголошено тут вчера стан облоги. Товпи кричали в недїлю вечером проч з правительством. Проклямация оголошуюча стан облоги між иньшим так звучить: Коли наша вітчина є загрожена і веде війну з Америкою, належить перешкодити тому, щоби не повздержувано патріотичної акциї правительства. Длятого зборонює ся публичних зборів по улицях як також розширюванє воєнних вістий о стілько, о скілько не справджено їх урядово. Заваджено цензуру воєнних депеш. Лїберальна часопись, »Imparcial« сподїє ся мінїстерскої кризи по причинї стану облоги і страченої битви під Манїльою. Ситуация в Іспанїї погіршила ся також наслїдком дорожнї хлїба.

Вешінґтон, 4. мая. В правительственних і торговельних кругах вірять в близкий конець війни.

Кей-Вест, 4. мая. Американьска канонїрка зловила на берегах Куби іспаньский корабель »Арґонавта«, на котрім було 20 офіцирів, кількадесять жовнірів, много оружия і амунїциї.

Ню-Йорк, 4. мая. Дневники впевняють, що президент Мек-Кінлї має вже відомість від адмірала Devey-а о підданю ся Манїлї Американам. Journal довідує ся, що Мек-Кінлї зарядить мобілїзацию мілїциї і охотничого війска, щоби утворити корпус для окупациї Филипин. Два торпедові кораблї, котрих будова вже була на укінченю, вилетїли в воздух.

Кавчуковий плястер

на нагнїтки.

Плястер той не посїдає нїяких шкідливих анї драстичних складників і дїлає скоро, певно і лагідно, не справляючи нїякого болю.

13 **Цїна пуделка 30 кр.**

Головний склад в аптицї

161 152—?

Жигм. Рукера

під „Срібним Орлом“ у Львові.

Цїнник львівскої палати торговельної і промислової.

Львів дня 26. цьвітня 1898.

	платять зл.	платять кр.	жадають зл.	жадають кр.
I. Акциї за штуку.				
Релїз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.				
Релїз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь.	212	—	215	—
србл.	300	—	305	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	374	—	381	—
кред. гал. по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Гарбарнї в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики ваґонів в Сяноку перед тим Лїпінского по 500 кор. в. ав.	260	—	—	—
II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.				
Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110	20	110	90
„ „ 4½% „ льос в 50 л.	100	—	100	70
„ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96	50	97	20
краєв. 4½% в. ав. льос в 51 л.	101	—	101	70
„ 4% в. ав. льос. в 57 л.	98	—	98	70
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.)	98	—	98	70
„ „ „ 4% льос. в 41½ лїт	97	40	98	10
„ „ „ 4% „ в 56 лїт	97	25	97	95
III. Облїґи за 100 зл.				
Гал. фонду пропінац. 4% в. ав.	98	10	98	80
Буков. „ „ 5% „ „	102	75	—	—
Комунальні Галку кр. 5% (2 ем.)	102	50	—	—
„ „ „ 4½% (3 ем.)	100	30	101	—
Залїзниці льокальні 4% по 200 кр.	97	50	98	20
Позички краєв. 6% ва. з року 1873	103	—	—	—
„ 4% „ „ 1891	—	—	—	—
„ 4% по 200 кор. з р. 1893	97	80	98	50
м. Львова 4% по 200 кор.	96	40	97	—
IV. Льоси.				
Міста Кракова	26	50	28	50
„ Станиславова	—	—	—	—
V. Монети:				
Дукат цїсарский	5	62	5	72
Наполеондор	9	48	9	58
Пів-імперіял	9	46	9	56
Рубель російский срібний	1	20	1	25
(1.. „ паперовий	127	25	128	—
марок нїмецких	58	60	59	—

Розклад їзди поїздів зелїзничих обовязуючий від I-го жовтня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. приходить о годинї	Поїзд особ. приходить о годинї	до Львова	Поїзд посп. відходить о годинї	Поїзд особ. відходить о годинї	зі Львова
	7·30	з Іцкан	6·00		до Підволочиск з головн. двірця
	7·50	„ Янова	6·10		„ Іцкан
	7·52	„ Тернополя на Підзамче	6·15		„ Підволочиск з Підзамча
	8·05	„ Лавочного		6·45	„ Іцкан
	8·15	„ Тернополя і Бродів на головний дворець	8·40		„ Кракова
	8·25	„ Сокаля		8·50	„ Янова, Калуша, Хирова
	9·10	„ Кракова		9·20	„ Сколього
	10·35	„ Ярослава		9·25	„ Сокаля
	1·15	„ Янова		10·05	„ Підволочиск з головного двірця
1·30	—	„ Кракова		10·27	„ „ з Підзамча
	1·40	„ Сколього Стрия, Калуша, Хирова		10·45	„ Іцкан
1·50	—	„ Черновець	1·55		„ Підволочиск з головного двірця
2·15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2·08		„ „ з Підзамча
2·30	—	„ „ „ головний дворець	2·40		„ Черновець
	5·25	„ Сокаля	2·50		„ Кракова
	5·35	„ Підволочиск на Підзамче		3·05	„ Стрия
	5·45	„ Іцкан		4·40	„ Ярослава
Ніч			**Ніч**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4·40	до Кракова
	3·30	„ „ „ головний дворець		5·20	„ Лавочного
5·10		„ Кракова		6·24	„ Янова лиш в будні дни
	6·00	„ Підволочиск на головний дворець		6·45	„ Кракова
	6·55	„ Кракова		7·05	„ Сокаля
8·45		„ Кракова		7·25	„ Тернополя з головного двірця
	9·10	„ Іцкан, Бергомету з виїмком понедїлка		7·30	„ Лавочного
	9·30	„ Кракова		7·47	„ Тернополя з Підзамча
9·43		„ Підволочиск на Підзамче		7·48	„ Янова
9·50		„ Іцкан		10·30	„ Іцкан
10·00		„ Підволочиск на головний дворець	10·50		„ Кракова
	10·20	„ Стрия, Хирова		11·00	„ Підволочиск з головного двірця
	12·10	„ Лавочного		11·37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Специяліст обуви непромакаючої власного винайденя!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужеской, дамской і для дїтий

у Львові, площа Бернардиньска число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публику, що виробляє **ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайденя, з всякого рода шкір, як: **Обувє** мужеске і дамске, також **чоботи** з холявами тревалі, надмірно легкі і по цїнах дуже приступних. — Також принимає до відновленя і направи **Кальоші** і **Плащі** кавчукові, всякі **ґумові приряди** як також зельованя обувя кавчуком. — Всякі замісцеві замовленя виконує в можливо як найкоротшім часї. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанєм

1 39 28—140 **Іван Яримович.**

Спеціяліст до направи кальошів і плащів кавчукових.

Рік заснованя 1892.

Інформациї і посередництво до заключеня **обезпечень житєвих** в найкористнїйших комбінациях.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНЄСТЕРЪ“

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

»Днєстеръ« вступив в 6-тий рік своєї дїяльности з **збільшеними** фондами ґваранцийними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені **шкоди** до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днєстра« дуже умірковані. услівя обезпечень користні. а шкоди лїквідують ся безпроволочно. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** при **пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4½%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **і де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. »Днєстеръ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИҐНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм

3½% АСИҐНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всї иньші находячі ся в обігу 4½% **Асиґнати касові** з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані **почавши від дня I мая 1890 по 4%** з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 сїчня 1890.

Дирекция.

Адольф Кампель

Львів, Ринок ч. 39.

виключне заступництво на Львів Австрийского товариства акцийного фабрики Портлянд-цементу в Щаковій.

Продає дешевше нїж всюди

портлянд цемент, вапно скалисте і гидравлїчне, вироби цементові і штайнґутові, огнетревалу папу дахову, асфальтові плити ізоляцийні, дестильовану смолу вуглеву, карболїнеум, як також взагалї всякі **материяли будівляні** — заручуючи за їх доброту.

Предприємство робіт бетонових і критя дахів дахівкою, лупком і папою огнетревалою по цїнах умірених. — Телефон нр. 460. 207 3—5

Видає й відповідає за редакцию: **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.